

howest

hogeschool

Gedrag in Context

Academiejaar 2019-2020

Miet Craeynest (OLOD-verantwoordelijke)

Pat Vanhecke

Hannes Verdru

Les 1: Toelichting OLOD en Introductie

Miet Craeynest

INHOUDSTAFEL

- Toelichting OLOD

- De docenten – communicatie
- Situering OLOD in de opleiding
- Structuur OLOD
- Cursusmateriaal
- Evaluatie

1. Gedrag in Context

2. Een diverse samenleving als context

3. Inspiraties uit de sociale psychologie

DOCENTENTEAM

- Miet Craeynest (MC)
 - OLOD-verantwoordelijke
 - miet.craeynest@howest.be

- Pat Vanhecke (PV)

- Hannes Verdru (HV)

SITUERING OLOD IN DE OPLEIDING

Gedrag in Context doorheen de opleiding

	1A	1B	1C	1D	2A	2B	2C	2D	3A OF: Deel 1 Internationaal semester** (12 SP)	3B OF: Deel 2 Internationaal semester** (12 SP)	3C	3D
KENNIS EN WETENSCHAP	Basis van gedrag (4 SP)	Gedrag in context (4 SP)	Doelgroep organisaties (4 SP)	Doelgroep kinderen en jongeren (4 SP)	Doelgroep volwassenen (4 SP)	Doelgroep senioren (4 SP)	Interprofessioneel samenwerken (4 SP)	Projectwerk (12 SP)	Keuzeopties (12 SP): / Schakelprogramma UGent: Statistiek I / eHealth / UXD / Forensische psychologie / HRM / Werken met kinderen en jongeren / Relatie- en gezinscounseling / Parenting / Seksuologie / Gerontopsychologie / Psychofarmacologie / Internationale samenwerking Noord-Zuid / Coachen m.b.v. dieren / Bemiddeling / Leraar en verantwoordelijkheid / Didactische competenties	Bachelorproef (15 SP)	Stage (24 à 30 SP) — OF — Stage** (21 SP) + Bachelorproef (15 SP) (**enkel voor studenten met Internationaal semester in 3A & 3B)	
GEDRAG ONDERZOEKEN	Basis van onderzoek (4 SP)	Basis van psychodiagnostiek (4 SP)	Psychodiagnostiek in organisaties (3 SP)	Psychodiagnostiek bij kinderen en jongeren (3 SP)	Psychodiagnostiek bij volwassenen (3 SP)	Psychodiagnostiek bij senioren (3 SP)	Werkplekieren (10 SP)					
GEDRAG BEÏNVLOEDEN	Basis van gedragsbeïnvloeding (5 SP)	Positieve psychologie (5 SP)	Trainingsvaardigheden (5 SP)	Voorlichten en adviseren (5 SP)	Counselen (5 SP)	Coachen (5 SP)						
PROFESSIEEL HANDELEN	Professioneel handelen 1 (4 SP)				Professioneel handelen 2 (4 SP)				Professioneel handelen 3 (3 SP)			

STRUCTUUR OLOD

1. Thema Inleiding

- Introductie: **MC** 2CU

2. Thema Diversiteit

- Burgerschapsparadigma: **PV** 2CU
- Basistheorieën omtrent diversiteit: **PV** (8CU)
 - *Superdiversiteit, Acculturatie, Cultuurdimensies*
- Integratief werkcollege: **PV** + **HV** + **MC** (2CU)

3. Thema Sociale Psychologie

- Sociaal-psychologische theorieën: **MC** + **HV** (14CU)
 - *Groepsperceptie, Attitudes, Groepsnormen, Groepsprocessen en Prosociaal gedrag*
- Integratief werkcollege: **PV** + **HV** + **MC** (2CU)

CURSUSMATERIAAL

1. Thema Inleiding

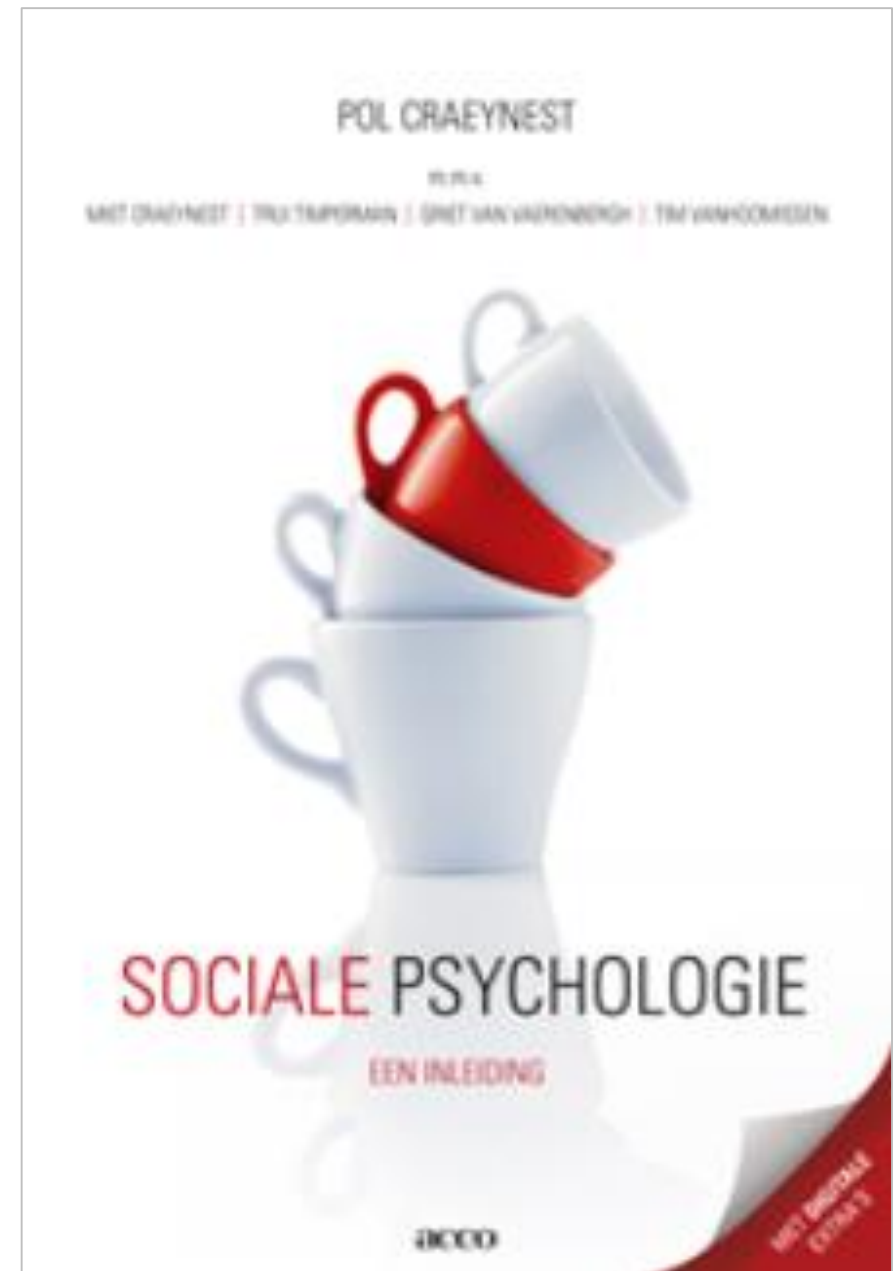
- Slides, Materiaal op Leho + Eigen nota's

2. Thema Diversiteit

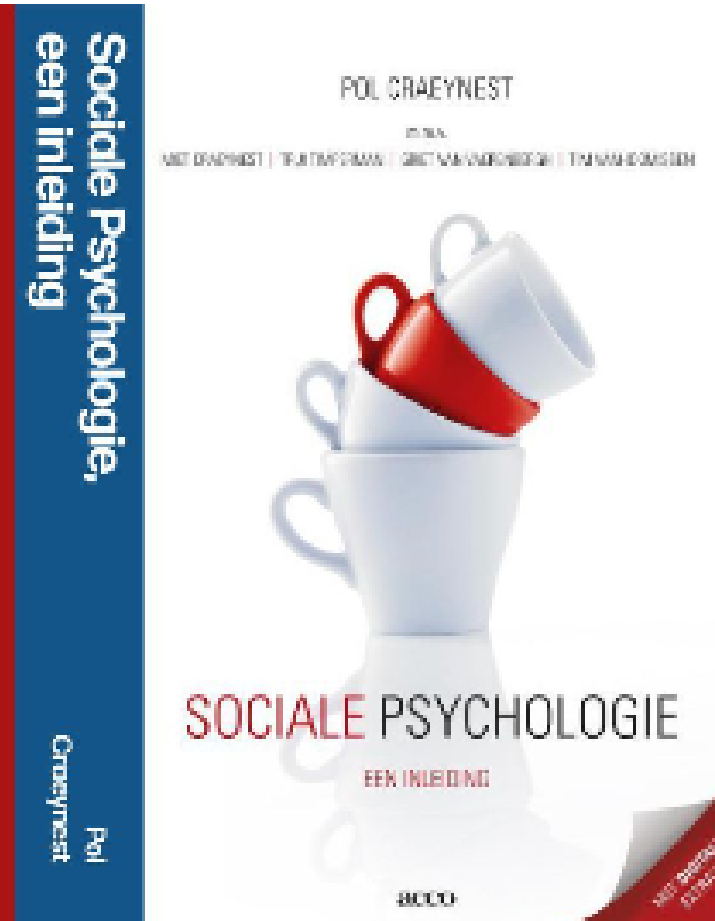
- Slides, Materiaal op Leho + Eigen nota's

3. Thema Sociale Psychologie

- Slides, Materiaal op Leho + Eigen nota's
- Handboek: Craeynest et al. (2016). *Sociale psychologie. Een inleiding*. Leuven: Acco
 - Online extra's: enkel te kennen wanneer het wordt aangegeven

- <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/08/17/de-boeken-van-actrice-schrijfster-en-assistente-in-de-psycholog/>

1. Sociale psychologie, een inleiding - Pol Craeynest

"Dit boek heb ik gehad tijdens mijn opleiding psychologie. Uitermate interessant want je neemt sociale psychologie mee naar je dagelijkse leven. Als je iemand op het zebrapad aan een rood verkeerslicht ziet doorstappen en de rest volgt als een kudde, dan denk je "ah, juist, sociale psychologie". Iedereen zou dit moeten lezen! Het gaat over de invloed van buitenaf op mensen. We zijn zó beïnvloedbaar en we beseffen het niet. Dit was een goede eyeopener. Het staat in mijn boekenkast en ik haal hem er uit als ik bijvoorbeeld een programma zie en mensen doen bepaalde gedragingen, dan weet ik dat daar een experiment rond geweest is."

“We zijn zó beïnvloedbaar en we beseffen het niet

EVALUATIE: 27 JANUARI 2020

- **Multiple choice vragen**
 - Het examen gebeurt op de eigen laptop
 - Je moet hiervoor op voorhand Lockdown Browser installeren (ppt op Leho)
 - Geen giscorrectie, wel met concordantietabel

# correcte vragen	Score /20	# correcte vragen	Score /20	# correcte vragen	Score /20
0 t.e.m. 10	0	20	7	31	14
11	1	21-22	8	32	15
12	2	23-24	9	33-34	16
13-14	3	25	10	35	17
15-16	4	26-27	11	36-37	18
17	5	28-29	12	38-39	19
18-19	6	30	13	40	20

EVALUATIE (VERVOLG)

- **Open vraag**
 - Het soort vraag krijg je cadeau in de werkcolleges
 - Het betreft een vraag waarin je een deel van de leerstof moet toepassen op de **actualiteit** en op de **lezing van de gastsprekers** die in één van de twee werkcolleges langs kwamen.
 - Je krijgt hierover nog meer richtlijnen in de werkcolleges

PARTICIPEER aan de
werkcolleges en volg
de **ACTUALITEIT!**

EVALUATIE (VERVOLG)

1. Inzicht in de theorieën en principes
2. Soc Psy: Inzicht in experimenten: niet van buiten blokken, wel inzichtelijk begrijpen!
3. De geziene theorieën herkennen in concrete toepassingen uit het dagelijkse leven

EVALUATIE (VERVOLG)

- Doorheen de lessenreeks regelmatig **voorbeeld-examenvragen**
- **LET OP!**
 - Niet alleen hoofdstuk per hoofdstuk studeren: verbanden en verschillen ***tussen hoofdstukken*** zijn eveneens belangrijk!
 - Veel leerstof zal herkenbaar en voor de hand liggend ***lijken***, maar... dat is het niet altijd!

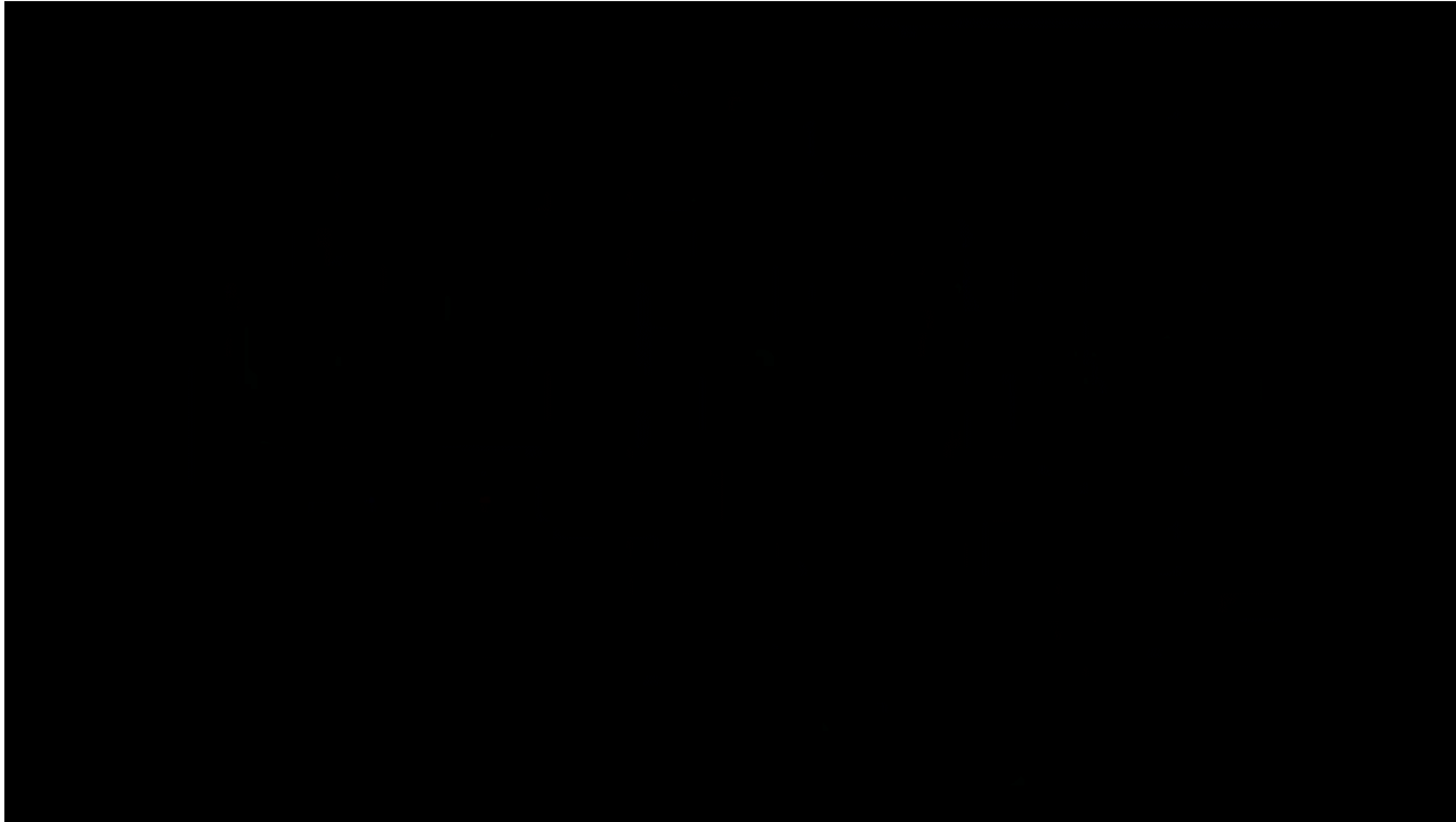
1. GEDRAG in CONTEXT

‘GEDRAG in CONTEXT’

- **Gedrag:** alles wat mensen denken/voelen/doen/communiceren/enz.
- **Context:** elke mogelijke omgevingsfactor (andere mensen, plaatsen, de tijd, voorwerpen, het klimaat, enz.)
- **Gedrag in Context:** **Menselijk gedrag is steeds gerelateerd aan, en beïnvloed door een specifieke context.** De studie van de interactie menselijk gedrag – omgeving is het onderwerp van dit OLOD.

- GEDRAG: heeft op zich geen betekenis
- CONTEXT: datgene wat betekenis heeft en geeft
- Eenzelfde gedrag kan **verschillende betekenissen** hebben, afhankelijk van de context
- Gedrag kan **uitgelokt worden** door een verandering in context
- Denken in functie van de context: verschillen in gedrag niet **toeschrijven aan persoonlijkheid of groep!**

Eenzelfde gedrag kan verschillende betekenissen hebben, afhankelijk van de context

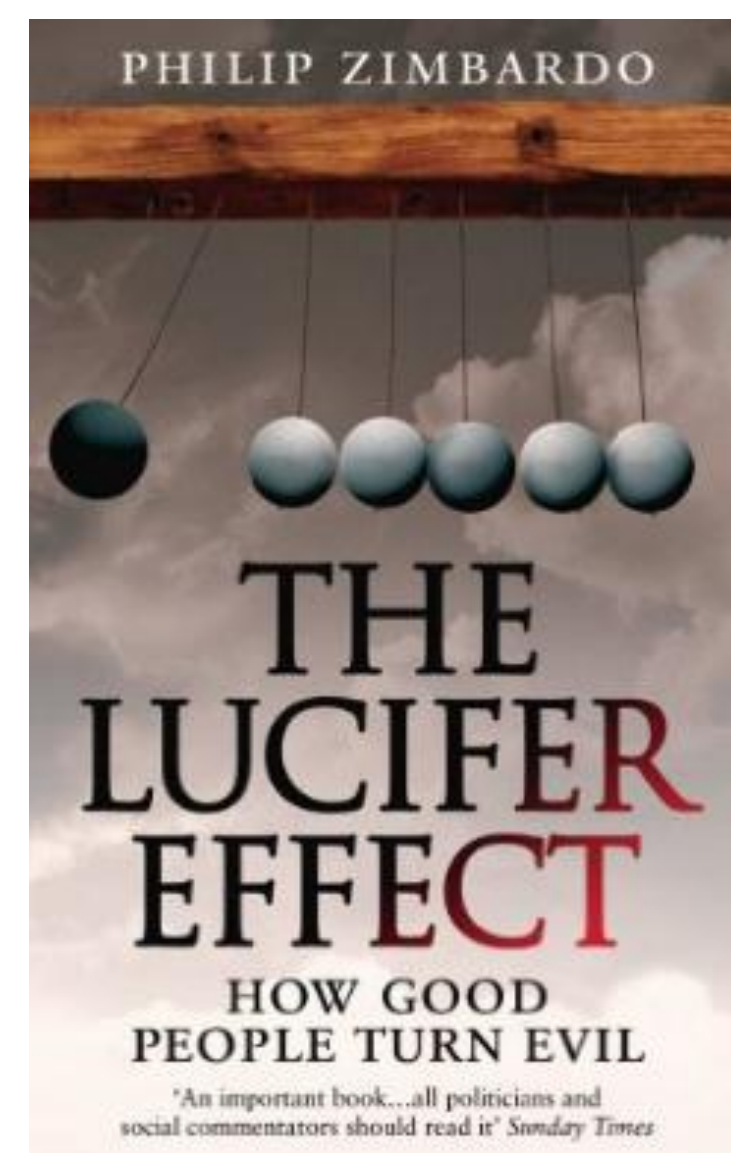

Gedrag kan uitgelokt worden door een verandering in context

Vb 1:

Vb 2: het Stanford Gevangenis Experiment (Zimbardo, 1971)

www.lucifereffect.com

TE KENNEN!: zie
hoofdstuk 1 Boek Soc Psy

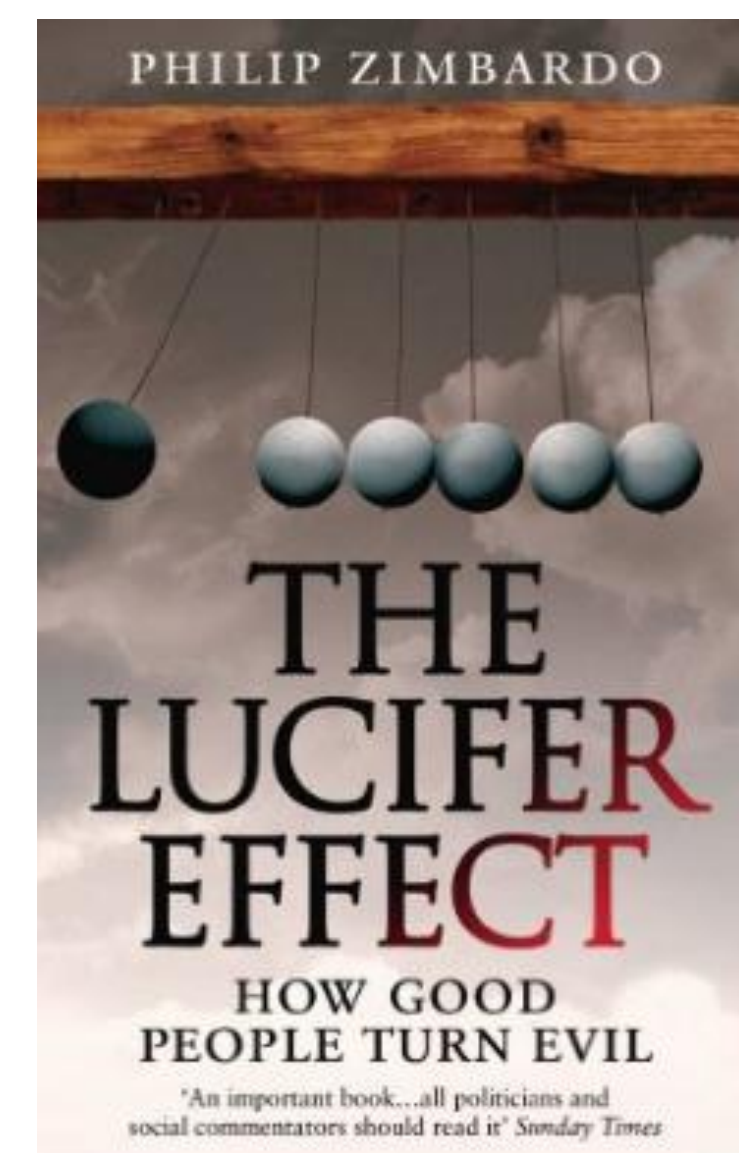
- “Gewone mensen zijn in staat om ongewone dingen te doen, als ze in een bepaalde **context** worden geplaatst”

Vb 2: het Stanford Gevangenis Experiment (Zimbardo, 1971)

Abu Ghraib-gevangenis,
Irak (2004)

www.lucifereffect.com

Zelfde gedrag? *Andere* context?

- Belangrijk om de actualiteit te volgen!
- Belangrijk om de geschiedenis te kennen!

“The one who does not remember history is bound to live through it again.”

George Santayana
(1863-1952)

Denken in functie van de context: verschillen in gedrag niet toeschrijven aan persoonlijkheid of groep!

		CONTEXT			
		Les	Bioscoop	Feestje	Resto
Groepen	Personen				
X	1	.	.	.	.
X	2	.	.	.	.
X	3	.	.	.	.
Y	4	.	.	.	.
Y	5	.	.	.	.
Y	6	.	.	.	.

- Effect van **PERSOONLIJKHEIDSTREKKEN** (>>> Persoonlijkheidspsychologie)

		CONTEXT			
		Les	Bioscoop	Feestje	Resto
Groepen	Personen				
X	1	3	3	3	3
X	2	9	9	9	9
X	3	3	3	3	3
Y	4	3	3	3	3
Y	5	9	9	9	9
Y	6	9	9	9	9

- Effect van de **GROEP** (>>> Sociologie)

		CONTEXT			
		Les	Bioscoop	Feestje	Resto
Groepen	Personen				
♂	1	3	3	3	3
♂	2	3	3	3	3
♂	3	3	3	3	3
♀	4	9	9	9	9
♀	5	9	9	9	9
♀	6	9	9	9	9

- Effect van de **CONTEXT** (>>> Sociale Psychologie)

		CONTEXT			
		Les	Bioscoop	Feestje	Resto
Groepen	Personen				
X	1	3	3	9	9
X	2	3	3	9	9
X	3	3	3	9	9
Y	4	3	3	9	9
Y	5	3	3	9	9
Y	6	3	3	9	9

2. Een diverse samenleving als context

DIVERSITEIT = 'ANDERS' ZIJN

- Diversiteit in gezondheid
- Diversiteit in seksualiteit
- Diversiteit in etniciteit
- ...

DIVERSITEIT = 'ANDERS' ZIJN

- Diversiteit in gezondheid
- Diversiteit in seksualiteit
- Diversiteit in etniciteit
- ...

EVOLUTIE VAN VISIE OP 'GEZONDHEID' EN 'BEPERKING'

- Van **segregatie** naar **inclusie**
- > **Burgerschapsparadigma**
 - Streven naar gelijkwaardigheid van ALLE mensen
 - Via inclusie in de gewone maatschappij

➤ Zie verder 'Burgerschapsparadigma'
(Thema Diversiteit, les 1)

VISIE OP ETNISCHE DIVERSITEIT

- Van gastarbeiders > migranten > allochtonen... > naar ... **Superdiversiteit!**
- **Integratie ≠ Assimilatie!**
 - Zie acculturatiemodel van Berry

CULTUUROVERNAME	CULTUURBEHOUD	
	JA	NEE
JA	Integratie	Assimilatie
NEE	Separatie	Marginalisatie

➤ Zie verder 'Acculturatie'
(Thema Diversiteit, les 2)

3. Inspiraties uit de sociale psychologie

DEFINITIE VAN DE SOCIALE PSYCHOLOGIE

- “De sociale psychologie is de **wetenschappelijke studie** van de manier waarop de **gedachten, gevoelens en handelingen** van mensen **beïnvloed** worden door de **feitelijke, voorgestelde of geïmpliceerde aanwezigheid van andere mensen.**”

- **Feitelijke** aanwezigheid:
- **Voorgestelde** aanwezigheid:
- **Geïmpliceerde** aanwezigheid:

3. GROEPSPERCEPTIE

HET VERSCHIL TUSSEN 'WIJ' EN 'ZIJ'

4. ATTITUDES

ONZE HOUDING TEGENOVER MENSEN EN DINGEN

5. GROEPSNORMEN

DE GROEP ALS RICHTSNOER VOOR HET INDIVIDU

6. GROEPSPROCESSEN

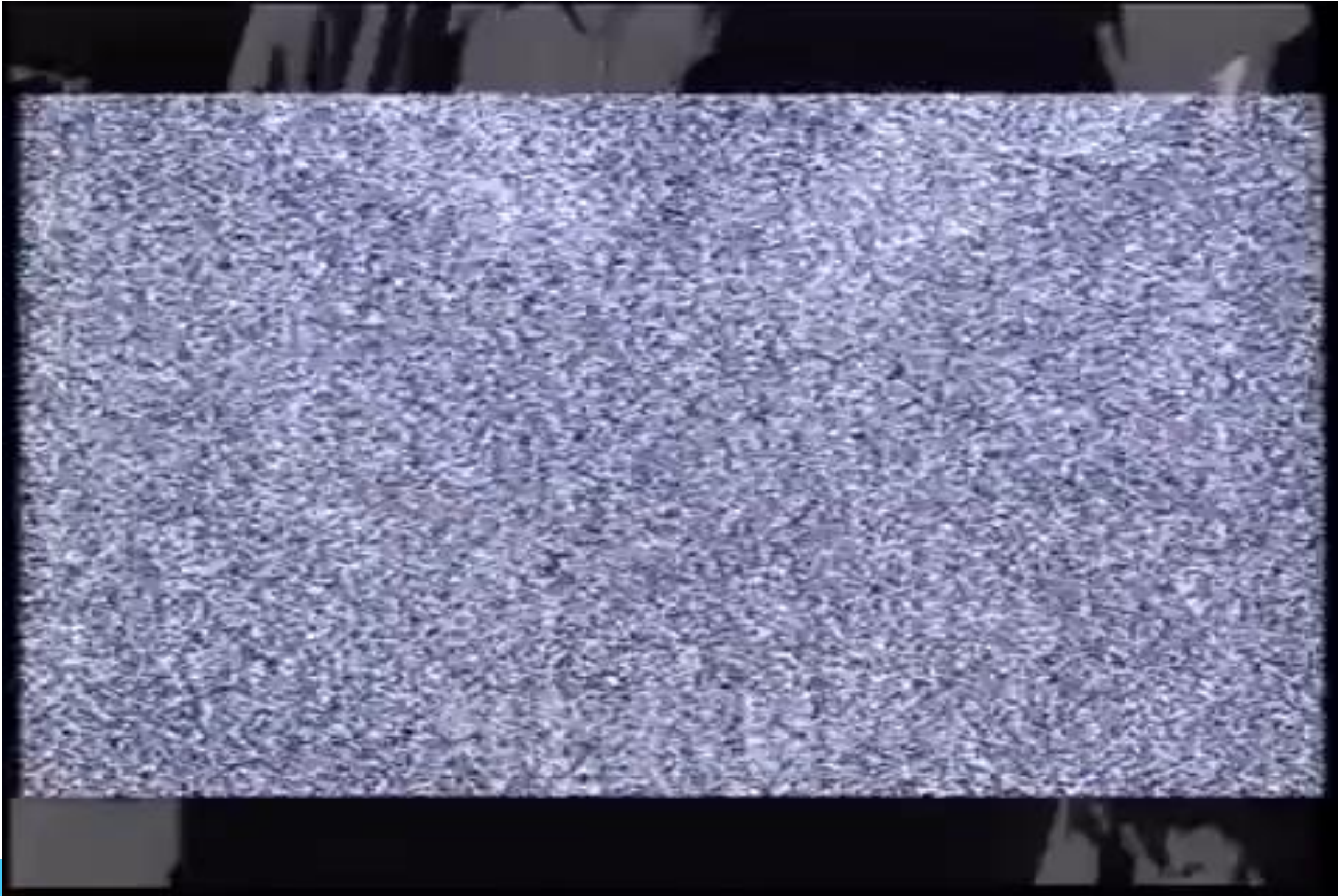
HOE INDIVIDU EN GROEP ELKAAR BEÏNVLOEDEN

8. PROSOCIAAL GEDRAG

WAT MENSEN VOOR ELKAAR KUNNEN BETEKENEN

Vb 1: Voorval in de metro

- **Groepsperceptie**: het verschil tussen 'wij' en 'zij'
- **Attitudes**: onze houding tegenover mensen en dingen
- **Groepsnormen**: de groep als richtsnoer voor het individu
- **Groepsprocessen**: hoe individu en groep elkaar beïnvloeden
- **Prosociaal gedrag**: wat mensen voor elkaar kunnen betekenen

Vb 2: Actualiteit

- **Groepsperceptie**: 'wij' versus 'zij'
- **Attitudes**: hoe sta jij daar tegenover?
- **Groepsnormen**: groep als richtsnoer voor het individu
- **Groepsprocessen**: hoe individu en groep elkaar beïnvloeden
- **Prosociaal gedrag**: wat mensen voor elkaar kunnen betekenen

Juichen na brandstichting in Bilzen: 'Wij moeten hier geen asielcentrum'

12 november 2019.

